

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Dominica Decima Sexta Post Trinita. Evangelivm Lvcae Septimo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DOMI. DECI. QVINTA

SAEPE aliàs dictum est, Deum non solum pro
mittere beneficia corporalia, sed etiam pre
cipere, ut ea petamus. sicut testatur oratio Do
minica, Panem nostrum quotidianum da nobis
hodie. Sunt autem causæ tres. Prima, ut agno
scamus dari à Deo etiam corporalia beneficia.
dante te escam colligent &c. & corrigamus
Epicureas opiniones, quæ somniant hæc bona uel
casu obijci, uel ut ferunt tempestates. Secunda,
ut fidem & inuocationem exerceamus in his pe
tendis, quòd uidelicet Deo curæ sit etiam hæc
uita corporalis, quòd eam custodiat, seruet, alat,
quia uult in hac uita durare aliquam Ecclesiã.
TERTIA, ut hæc ipsa inuocatio admoneat nos de
promissione spiritali, quia non potest fieri in
uocatio, sine agnitione misericordiæ, & media
toris, per quem habemus accessum ad Deum.
Ideo in oratione Dominica mox additur, & re
mitte nobis debita nostra, sicut & nos remittia
mus &c.

DOMINICA DECIMA SE XTA POST TRINITA. EVANGELIUM LV. CAE SEPTIMO.

Et factum

POST TRINITATIS. 78

ET FACTVM est deinceps, ibat in ciuitatem, quæ uocatur Naim, & ibant cum eo discipuli eius multi, & turba copiosa. Cum autem appropinquaret portæ ciuitatis, & ecce defunctus efferebatur, filius unicus matris suæ, & hæc uidua erat, & turba ciuitatis multa cum illa. Et cū uidisset eam Dominus, misericordia motus est erga eam, & dixit illi, Noli flere. Et accessit, tetigit loculum. Hi autem, qui portabant, steterunt. Et ait, Adolescens, tibi dico, surge. Et resedit mortuus, & cœpit loqui, & dedit illum matri suæ. Accepit autem omnes timor, & glorificabant Deum, dicentes, Quia Propheta magnus surrexit in nobis, & quia Deus uisitauit plebem suam. Et exijt hic sermo in uniuersam Iudæam de eo, & in omnem finitimam regionem.

Huius Euangelij locus unus est principalis, miraculum Christi, quod magna pars hominum existimat tantum ad uiduam pertinere, cuius filius resuscitatus est. Sed nos statuamus etiam ad nos, & quidem singulos pertinere.

Est enim

DOMI. DECI. SEXTA

Est enim testimonium quod Christus uelit agnosci, tanquam uiuificator, consolator, & pontifex, qui uerè & ultra afficiatur nostris ærumnis, atq; miserijs, item tanquam uictor peccati, & mortis, & totius regni Diaboli.

Est enim hæc propria & peculiaris doctrina Euangelij. quòd Deus uerè respiciat miseros & adflictos, qui sunt oppressi ærumnis, & perterrefacti conspectu & sensu propriæ indignitatis, & uoce legis, quæ clamitat Deum irasci propter peccatum, & in talibus pœnis nihil nisi iram DEI ostendit, Nec ulla est doctrina quæ ostendat ueram consolationem in his ærumnis, nisi sola uox Euangelij prolata per filium DEI. hæc testatur Deum uerè respicere ærumnosos, nec propterea eos abijcere quòd sint indigni, & meriti pœnas legis, sed uelle eis misereri confugientibus ad filium mediatorem, & credentibus sibi propter ipsum ignosci, iuxta promissiones, & hac fide inuocantes uelle exaudire. sicut dicitur. Beati qui lugent, quia hi consolationem accipient. Et ut hoc testimonium fiat euidentius, ideo præcipuè Ecclesiam oportet esse subiectam cruci & ærumnis omnis generis, quia uult eam & pœnitentiam in his exercere, ac agnoscere & odisse

odisse peccatum, item uult exerceri inuocatio-
nem, & crescere fidem misericordiae Dei, postre-
mo uult eam ita similem fieri imaginis filij DEI,
& ipsas adfectiones esse testimonia futurae libe-
rationis & glorificationis in uita aeterna, ut ali-
as saepe dicitur.

Huius doctrinae insigne testimonium expres-
sum est in hac historia. ac Euangelista, utriusque
personae, uiduae, & Christi affectum, multis cir-
cunstantijs amplificat, Quantus fuerit dolor
mulierculae, praesertim uiduae, mortuo filio, &
quidem unico, ne quidem illi, qui sunt experti,
animo complecti possunt, Sed quo maior est uis
doloris in uidua, eo maiore uicissim Christus do-
lore commotus ultro uenit, ut opituletur ei, atque
ita, ut magnitudo gaudij, quod ex filio resuscita-
to percipit, longe superet dolorem, quem ex mor-
te coeperat. Insignis autem est Emphasis in uerbo
ἐπλάγχθη, quo testatur Euangelista Chri-
stum non leui motu animi affectum fuisse, sed in-
credibili quodam dolore cordis motum esse, Si-
cut ad Lazari monumentum eum fecisse scribit
Ioannes, deinde etiam ingenti ardore animi mo-
tus resuscitat mortuum.

Sed hic obijciat aliquis, Deus est ἀπαθής er-
go in

DOMI. DECI. SEXTA

go in Deo non sunt misericordia, leticia, & similes affectus, Respondeo. nego antecedens. Deus enim non est Stoicus, sed afficitur nostris malis. & summa ei uoluptas est iuuare nos, & exaudire, Et quia σοφῶσι in præstantibus naturis sunt expressissimæ, necesse est etiam in DEO σοφῶσι tanto ardentiores esse, quanto est omnibus alijs naturis à se conditis præstantior. Cum igitur Deus uehementissimè afficiatur nostris malis libenter ad eum confugere, eumq; inuocare debemus, iuxta illud epistolæ ad Hebræos cap. 4. Accedamus cum fiducia ad thronum gratiæ, ut consequamur misericordiam, & gratiam ad auxilium oportunum. Sed hæc facilius dici, quàm ad usum, cum opus est, transferri possunt. id uero est longè omnium difficilimum. Tanta est enim infirmitas humanæ naturæ etiam in pijs, ut supra sensum suæ indignitatis sese erigere uix possit in afflictionibus. in alijs cœcitas tanta, quanta est in Epicuro, ut existimet omnia casu fieri, neq; Deum esse ullum, qui nos respiciat.

Est ne peccatum dubitare de misericordia
Est. Contra. Quidquid iubet lex, rectum est, sed
lex iubet, ut sentiamus Deum irasci peccato,
non ignoscere, Ergo ita sentire rectum est. Respondeo.

pondeo. Concedo totum argumentum. sed ita sentire non satis est. Addendum enim est Evangelium de CHRISTO, & quidem ita, ut sentiamus gratiam exuberare supra peccatum, ut docet Paulus Roma. 5. Quamobrem non tantum illud sentiendum est, quod Deus irascatur peccato, ita, ut nemo illam iram ferre, aut placare potuerit, nisi filius. sed etiam in illis ipsis terroribus animus extollendus est supra peccatum, ita, ut statuatur gratiam longè maiorem esse, qua Deus remittat nobis peccata credentibus in Christum.

Alia quaestio. Licet ne lugere mortuos? Licet. Contra. Christus inquit ad viduam nolè flere. Ergo prohibet luctum. Respondeo ad antecedens. Christus his uerbis consolatur lugentem, quod est per se pium officium. & prohibet luctum mulieri, non quia mortuus est filius, sed quia uicturus est. Imo exemplo CHRISTI licet nobis etiam lachrimis prosequi nostros mortuos, sicut ipse defleuit mortem Lazari, & hic una cum uidua luget. Nam si quis non afficitur malis aliorum, maxime suorum, hic indignus est nomine hominis. Sed tamen hoc debemus à cæteris, qui lugent, differre, ut nostrum dolorem

DOMI. DECI. SEXTA

dolorem moderemur, sicut præcipit Paulus ad Thes. Nolite lugere, sicut cæteri, qui. spem non habent. Non prohibet luctum, in morte eorum, qui nobis chari sunt. etsi enim speramus eis bene fore post hanc uitam, tamen illa acerbitas, quæ est in ista separatione animi a corpore, non potest nos non commouere, sed quia spem, quam dixi habemus, ideo dolor moderatior esse in nobis, quam in alijs debet. Atq; hæc demum est uera fortitudo, non qua non afficiuntur homines rebus tristibus, sed qua cohibent sese, ne quid in hac corrupta natura dolore commoti turpiter faciant, sicut Vergilius de Aenea scribit. Mens immota manet, lachrimæ uoluuntur inanes, id est, iudicium manet in proposito, ut obtemperet mandato DEI, sicut fingit Vergilius, etiam si cū magno animi dolore auellitur. Postremo in hoc miraculo intuenda est imago reuiviscentis mortui, quam si uerè cerneremus, nihil esset ubiq; calamitatum, quod non hilari, ac lubenti animo pateremur. Facile enim eas obrueret magnitudo gaudij, quod perciperemus ex illa glorificatione, quæ post hanc uitam futura est, cum de facie ad faciem intuebimur imaginem Dei, ad quæ conditi sumus.

Agnitionem

POST TRINITATIS 91

Agnitionem Christi sequitur confessio, & prædicatio, deniq; noui motus in animis hominum. Huc pertinet, quod ait Euangelista, Timor coepit omnes, & glorificabant eum.

DOMINICA DECIMASEPTIMA POST TRINITATIS, EVANGELIUM LVCAE 14.

ET factum est cum introisset Ihesus in domum cuiusdã principis pharisæorum sabbato, ad manducandum panem, & ipsi obseruabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. Et respondens Ihesus, dixit ad legisperitos & Pharisæos, dicens, Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt, & apprehensum sanauit eum, ac dimisit. Et respondens ad illos, dixit, Cuius uestrũ asinus aut bos in puteum cadet, & non continuo extrahet illum die Sabbati? Et non poterat ad hæc respondere illi.

Dicebat autem & ad inuitatos parabolam, intendens, quomodo primos
I accubitus